

До Председателя на САНК-НАОА
Доц. Гергана Боянова

ДОКЛАД

от проф. д-р Александър Николов – член на ПК за САНК
относно:

Следакредитационно наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани в решението на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 19.06.2019 г. (протокол №10) за даване на програмна акредитация на професионално направление 2.2. „История и археология“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“ за ОКС „бакалавър“ „История“, Р.О., „История и археология“, Р.О., „Архивистика и информационна сигурност“, Р.О. и за ОКС „магистър“ „История на българските земи в контекста на европейското развитие, Р.О., „Архиви и музеи. Опазване на културното наследство в информационното общество“, Р.О., „Археология“, Р.О., „Нумизматика. Експертиза и оценка на културно-исторически ценности“, Р.О. с обща оценка по критериите 9,24 (девет цяло и двадесет и четири стотни). Срок на валидност на акредитацията: 6 (шест години), съгл. чл. 79, ал.1 от ЗВО.

I. Хронология на процедурата

След проведена процедура с решение на от 19.06.2019 г. (протокол №10) Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства дава програмна акредитация на ПН 2.2. „История и археология“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – за ОКС „бакалавър“ „История“, Р.О., „История и археология“, Р.О., „Архивистика и информационна сигурност“, Р.О. и за ОКС „магистър“ „История на българските земи в контекста на европейското развитие, Р.О., „Архиви и музеи. Опазване на културното наследство в информационното общество“, Р.О., „Археология“, Р.О., „Нумизматика. Експертиза и оценка на културно-исторически ценности“, Р.О. Срок на валидност на акредитацията- 6 (шест години). Определеният от Постоянната комисия по стопански науки и управление капацитет на ПН 2.2. „История и археология“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ е за ОКС „бакалавър“- 200 студенти (Р.О.) и за ОКС „магистър“- 30 студенти (Р.О.), общо за ПН 2.2. „История и археология“: 230 студенти.

Процедурата по следакредитационното наблюдение и контрол се осъществява на основание чл. 70 във връзка с чл. 62 от Правилника за дейността на НАОА.

В съответствие с чл. 62, ал. 1 от Правилника за дейността на НАОА и процедурата за САНК при оценка „от 9,00 до 10,00“, с писмо с изх. №ОА-06-434/13.03.2023 на зам.-председателя на НАОА по САНК от ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ е поискан доклад-самооценка за изпълнение на препоръките в рамките на четиригодишния следакредитационен период.

Ректорът е представил в НАОА (с писмо с вх. № ОА-06-964/05.05.2023 г.) доклад за изпълнение на препоръките, утвърден с решение на Академичния съвет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ (протокол № 31/05.04.2023 г.).

II. Констатации и оценки по изпълнение на препоръките:

Препоръка №1: Да се ускори процесът по академичното израстване в направлението. Срок: до уч. 2020/21 г.

Дейности и резултати по изпълнение на препоръката:

В доклада на ЕГЕ посочено следното: *“Тревожен обаче е фактът, че близо 60% от преподавателския състав на Катедрата е на възраст над 56 г., а от останалите около 40%, които са на възраст между 35 и 55 години, само 1 е хабилитиран (доцент). Обяснението е в ограничаването на процедурите по привличане на нови и по хабилитиране на преподаватели – политика на ЮЗУ с оглед оптимизирането на преподавателския състав и финансовото стабилизиране на Университета, която вече е дала сериозен ефект в тази насока, но която трябва да се прилага по-гъвкаво в следващия акредитационен период, за да не се навреди на качеството на образователния и научния процес.”*

В доклада на ректора е посочено, че на свое заседание на 07.02.2020 г. Катедра История взема решение за актуализиране на Стратегията за научно и професионално израстване на преподавателите от Катедрата (Приложение № 2.2.). В ЮЗУ „Неофит Рилски“ обаче продължават да съществуват ограничения, свързани с финансови съображения относно броя на конкурси, които могат да бъдат обявени. Затова предложенията от Катедра „История“ трябва да бъдат съгласувани с Университетска комисия по допустимост.

В изпълнение на Препоръка №1 на ПКХНИ относно ускоряване на процеса по академичното израстване в ПН 2.2. „История и археология“ в периода 2019–2023 г. по предложения на катедра „История“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ са обявени следните конкурси, които са съгласувани и одобрени от университетската Комисия по допустимост.

- 2 конкурса за заемане на академичната длъжност професор;
- 2 конкурса за заемане на академичната длъжност доцент;

Към края на април 2023 г. два от конкурсите са приключили успешно – един за заемане на академичната длъжност „професор“ и един за заемане на академичната длъжност „доцент“. На 19.05.2023 г. ще се проведе второто заседание на научното жури във връзка с обявен конкурс в „Държавен вестник“ бр. 110/20.12.2022 г. за заемане на академичната длъжност професор по ПН 2.2. „История и археология“ – История на България (История на българския народ XV – XIX век).

Доказателства за изпълнение на препоръката:

1. Доклад-самооценка на ректора.
2. Приложение 2.1 и 2.1.1: Протокол №3 от заседание на Катедра „История“ от 30.10.2019 г., преписи извлечения по точки 1 и 3. Назначаване на конкретни отговорници за изпълнение на препоръките на САНК. Обявени са два конкурса в ПН 2.2. „История и археология“ за академичната длъжност „професор“, един по „История на България“ (Нова и съвременна история на България) и един по „Средновековна обща история“.
3. Приложение 2.1.2: Удостоверение № 243 от 31.03.2021 г. за заемане на академична длъжност „професор“ по „История на държавата и правото“ (История на българската държава и право и Обща история на държавата и правото), ПН 2.2. „История и археология“, избран на 8 октомври 2020 г.
4. Приложение № 2.2: Протокол № 7 от 07.02.2020 г. за приемане на актуализираната Стратегията за научно и професионално израстване на преподавателите от Катедрата.
5. Приложение 2.3: Протокол № 10 от 15.06.2020 г. от заседание на Катедрата, където е взето решение за назначаване на гост-преподавател на академичната длъжност „доцент“ на половин щатна бройка на трудов договор със срок за една учебна година, с курсове в специалностите „История“ и „Археология“.
6. Трудови договори на гост-преподаватели за три последователни учебни години в следакредитационния период.
7. Приложение 2.8.1: Препис-извлечение от протокол №17/21.10.2021 на ФС на Правно-историческия факултет за избор на главен асистент от Катедрата за заемане на акад. длъжност „доцент“ по Документалистика, архивистика и палеография в ПН 2.2. „История и археология“ по предложение на Катедра „История“ след успешно приключил конкурс.

**Оценка за изпълнение на препоръката:
Препоръката е изпълнена.**

Препоръка №2: Да се ускори процесът по привличането на нови кадри в направлението, за да се гарантира приемственост. Срок: до уч. 2020/21 г.

Дейности и резултати по изпълнение на препоръката:

В доклада на ЕГе констатирано, че: *„през акредитирания период няма освободен преподавател от длъжност след атестация, а всички атестирани преподаватели от Катедра „История“ са получили положителна оценка и са запазили своя академичен статут. Тревожен обаче е фактът, че близо 60% от преподавателския състав на Катедрата е на възраст над 56 г., а от останалите около 40%, които са на възраст между 35 и 55 години, само 1 е хабилитиран (доцент). Обяснението е в ограничаването на процедурите по привличане на нови и по хабилитиране на преподаватели – политика на ЮЗУ с оглед оптимизирането на преподавателския състав и финансовото стабилизиране на Университета, която вече е дала сериозен ефект в тази насока, но която трябва да се прилага по-гъвкаво в следващия акредитационен период, за да не се навреди на качеството на образователния и научния процес.“*

В доклада на ректора е посочено следното:

На свое заседание, проведено на 30.10.2019 г., Протокол №3, катедра „История“ разглежда препоръката на ПКХНИ относно привличането на нови кадри в професионалното направление и определя действия, отговорник и срок по изпълнение на Препоръка №2. (Приложение №3.1). Във връзка с изпълнение на Препоръка №2 на свое заседание от 07.02.2020 г., Протокол №7, катедрата приема актуализиране на Стратегията за привличане на асистенти в катедра „История“ (Приложение № 3.2).

Във връзка с изпълнение на Препоръка №2 на свое заседание, проведено на 23.09.2021 г., Протокол №1, катедра „История“ взема решение за назначаване на двама асистенти на ½ трудов договор. (Приложение №3.3). На свое заседание, проведено на 19.07.2022 г., Протокол №16, катедрата избира петима хонорувани асистенти, защитили успешно дисертации към катедрата (Приложение №3.5). На свое заседание, проведено на 21.09.2022 г., Протокол №1, катедрата избира още един хоноруван асистент. (Приложение №3.6).

В изпълнение на Препоръка №2 на ПКХНИ относно ускоряване привличането на нови кадри в ПН 2.2. „История и археология“ в периода 2019–2023 г. по предложения на катедра „История“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ общо са привлечени на ½ щат 2 асистенти, както и 6 хонорувани преподаватели.

Доказателства за изпълнение на препоръката:

1. Доклад самооценка на ректора.
2. Приложение №3.1: Протокол №3 от КС от 30.10.2019 г. за определяне на действия, срок и отговорник за изпълнение на препоръка № 2.
3. Приложение №3.2: Протокол №7 от КС, проведен на 07.02.2020 за приемане на актуализирана Стратегия за привличане на асистенти в Катедра История.
4. Приложение №3.3: Протокол №1 от КС, проведен на 23.09.2021 г. за назначаване на двама асистенти на половин трудов договор.
5. Приложение №3.5: Протокол №16 от КС на 19.07.2022 г. за избор на петима хонорувани асистенти, успешно защитили дисертации в Катедра История.
6. Приложение №3.6: Протокол №1 от КС, проведен на 21.09.2022 за избор на един хоноруван асистент.

**Оценка за изпълнение на препоръката:
Препоръката е изпълнена.**

Препоръка №3: Да се увеличи публикационната активност на студентите и работата им по проекти. Срок: постоянен.

Дейности и резултати по изпълнение на препоръката:

В доклада на ректора е посочено, че още на 30.10.2019 г. (протокол № 3 от заседание на КС) е проведено заседание на катедра „История“, на което е определен отговорник за изпълнение на препоръка №3. Но се отбелязва, че периодът на пандемията от 2019 до 2022 г. е създал обективни трудности по нейното изпълнение. По признание, отразено в самия доклад, публикационната активност и работата по проекти на студентите в ПН 2.2. „История и археология“ в следакредитационния период отчитат спад в сравнение с доакредитационния период.

„Поради COVID-19 пандемията и преминаването към неприсъствено обучение в периода 2020 – 2022 г. значително бе затруднена възможността за участие на студентите в научни форуми, както и тяхната публикационна активност. Така бе прекъсната традицията за активно студентско участие в научноизследователска и публикационна дейност, характерно за периода на акредитация 2013–2019 г., както е видно от доклада-самооценка“

В периода след акредитацията се отчетени 9 публикации на студенти, от които 5 са в съавторство. Студентите участват в три проекта, от които един международен.

За сравнение, според данни на Експертната група в периода до акредитацията са посочени 25 студенти и докторанти, които са участвали в проекти на Изследователския център „Югоизточна Европа и Мала Азия – средище и кръстопът на цивилизации“, на Изследователския център „История, архив и музей на тютюна“, на Научноизследователския център „Политики на историята през 21 век: балканска историография и европейска историческа наука“ и на Центъра за интердисциплинарни исторически изследвания, както и в индивидуалните проекти на преподаватели от катедрата. 44 публикации на студенти и докторанти за доакредитационния период.

Липсват конкретни данни за увеличаване на публикационната активност и участие в проекти на студентите в следакредитационния период. Няма и подадени данни за публикационната активност и участието в проекти на студентите в доакредитационния период.

Доказателства за изпълнение на препоръката:

1. Доклад-самооценка на ректора
2. Приложение №4.1: Протокол от заседание на КС на катедра „История“ от 30.10.2019 г., за определяне на отговорник за изпълнение на препоръка № 3.
3. Приложение №4.2: Формуляр за проект, който удостоверява, че един студент от специалност „История“ и двама студенти от специалност „История и археология“ вземат участие в научно-изследователски проект на тема „Лидери, власт и социум на Балканите: културно-исторически феномени и наследство“ на центрoвете Югоизточна Европа и Мала Азия – средище и кръстопът на цивилизацията“, „История, архив и музей на тютюна“, „Политики на историята през 21 век: балканска историография и европейска историческа наука“ по група А за научни изследвания в съществуващите научни центрове (финансиране по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност).
4. Приложение №4.2.1: Списък на одобрените научноизследователски проекти за 2019 г.
5. Приложение №4.3: Публикация в сп. *Études balkaniques*, посветен на XII Конгрес за изследвания в Югоизточна Европа Букурещ 2019 г. и в почит към паметта на Василка Тъпкова-Заимова, професор по византийска и балканска история е публикувана статия на студент от спец. „Нумизматика. Експертиза и оценка на културно-исторически ценности“, ОКС магистър.

6. Приложение №4.4: Програма на конференция в Габрово, 2019 г., с участие на студент от спец. „Нумизматика. Експертиза и оценка на културно-исторически ценности“, ОКС магистър.
7. Приложение №4.5.: Програма на Международна видеоконференция, посветена на класическата древност в Централна Анатолия. Участва студент от спец. специалност “Нумизматика. Експертиза и оценка на културно-исторически ценности“, ОКС магистър с доклад на английски език, 2019 г.
8. Приложение №4.6. и Приложение 4.6.1: Същият студент участва в Трети международен симпозиум „Мегалитни монументи и култови практики“, организиран от ЮЗУ, с доклад на английски език, септември 2019 г. Също и съвместна публикация с професор от Катедрата.
9. Приложение №4.7: Съвместна публикация на същия студент с професор от Катедрата в сборник, посветен на изследванията на Мраморно море и прилежащите култури, 2019 г.
10. Приложение №4.8: Програма на Четенията по тракология, 2020, г. същият студент участва с доклад.
11. Приложения №4.8.1, 4.8.2, 4.8.3 и 4.8.4: Публикации на студентка от специалност „Нумизматика. Експертиза и оценка на културно-историческите ценности, ОКС „Магистър“ за резултати от спасителни разкопки в „Археологически открития и разкопки“, последователно в 2020 и 2021 г.
12. Приложения №4.9 и №4.10: Проектно предложение на тема „Между оригинала и фалшификата: изследвания и експерименти с нумизматични и метални артефакт“, 2023 г., с участието на 4 студенти от направлението.
13. Приложение №4.11: Удостоверение за участие на 6 студенти от направлението в уъркшоп на Първия международен уъркшоп на ACCSN по експериментална нумизматика „Expertise in the identification of forgery techniques“ (29.04 – 1.05.2022).
14. Приложение №4.11.1: Участие на студентка от направлението в Осмата научна конференция „Пауталия – Велбъжд – Кюстендил и прилежащите им територии през вековете“ с доклад в съавторство.
15. Приложение №4.12 и №4.13: участие на студент и последвала публикация на доклад в сборник от международна научна конференция в ПУ „Паисий Хилендарски“, 2022 г.

Оценка за изпълнение на препоръката:

Препоръката не се изпълнява.

Препоръка №4: Да се доизгради специализирана материална база за практическа подготовка на студентите. Срок: Постоянен

Дейности и резултати по изпълнение на препоръката:

В доклада на ректора е посочено, че на свое заседание от 30.10.2019 г., протокол №3, Катедра „История“ е определила действия, отговорник и срок за изпълнение на Препоръка №4.

В следакредитационния период усилията на катедрата са насочени към доизграждане на материалната база за практическа подготовка на студентите от професионалното направление в областта на археологията, нумизматиката и експертизата на културно-исторически ценности и по-специално към дооборудването на учредената на 19.02.2019 г. Научноизследователска и учебно-практическа лаборатория по археология, нумизматика и експертиза на културно-исторически ценности (*Приложение №5.1.2; 5.1.3*). Лабораторията е оборудвана с апаратура и материали (микроскопи, лупи, карти, културно-исторически артефакти и др.), което позволява провеждането на учебно-практически занятия. С цел окомплектоване на лабораторията научен екип участва в изготвянето на проект „Между оригинала и фалшификата“ и кандидатстването по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет

за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност през 2021, 2022 г. (*Приложения 5.2 и 5.2.1*).

През 2023 г. Научно-изследователската и учебно-практическа лаборатория по археология, нумизматика и експертиза на културно-исторически ценности и Изследователският център „Югоизточна Европа и Мала Азия – средище и кръстопът на цивилизации“ към катедра „История“ кандидатстват с проектно предложение на тема „Експериментална реконструкция и научен анализ на процеса на изработка на древни монети и фалшификати“. (*Приложение 5.3*) Проектът има одобрено финансиране, което дава възможност да се доизгради материално-техническата база на лабораторията и да бъде извършено доокомплектоване с подходяща апаратура за провеждане на практическото обучение на студентите – (*Приложение 5.4*).

Доказателства за изпълнение на препоръката:

1. Доклад-самооценка на ректора
2. Приложение №5.1: Протокол № 3 от 30.10.2019 г., определяне на действия, срок и отговорник за изпълнение на препоръката.
3. Приложения № 5.1.2; 5.1.3: Учредителен протокол за създаване на Лаборатория по нумизматика, 12.02.2019 г.; Протокол №9 от заседание на КС от 12.02.2019 г. за приемане на Правилник на Лаборатория по нумизматика.
4. Приложения №5.2 и №5.2.1: Формуляри за проект „Между оригинала и фалшификата: изследвания и експерименти с нумизматични и метални артефакти“ за 2021 и 2022 г.
5. Приложение №5.3: Формуляр за проект „Експериментална реконструкция и научен анализ на процеса на изработка на древни монети и фалшификати.“, 2023 г.
6. Приложение №5.4.: Протокол №3 от 27.03.2023 г. от заседание на Централната университетска комисия по НИД за приемане на проектното предложение.

Оценка за изпълнение на препоръката:

Препоръката се изпълнява.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПК за САНК:

ЮЗУ „Неофит Рилски“ е изпълнил препоръки №1 и №2, не изпълнява препоръка №3 и изпълнява препоръка №4, формулирани в решението на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 19.06.2019 г. (протокол №10) за даване на програмна акредитация на професионално направление 2.2. „История и археология“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“ с обща оценка по критериите 9,24 (девет цяло и двадесет и четири стотни).

Изготвил:

(проф. д-р Александър Николов)

На заседание от 22.06.2023 г. (протокол №13) ПК за САНК прие доклада на наблюдаващия процедурата по САНК проф. д-р Александър Николов и реши:

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПК за САНК:

1. ЮЗУ „Неофит Рилски“ е изпълнил препоръки №1 и №2, не изпълнява препоръка №3 и изпълнява препоръка №4, формулирани в решението на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 19.06.2019 г. (протокол №10) за даване на програмна акредитация на професионално направление 2.2. „История и археология“ в Югозападен

университет „Неофит Рилски“ с обща оценка по критериите 9,24 (девет цяло и дваайсет и четири стотни).

2. ЮЗУ „Неофит Рилски“ да изпълни препоръка №3 до следващата акредитация:

Препоръка №3: Да се увеличи публикационната активност на студентите и работата им по проекти.

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ НА АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ:

1. Утвърждава доклада на ПК за САНК относно следакредитационно наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани в решението на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 19.06.2019 г. (протокол № 10) за даване на програмна акредитация на професионално направление 2.2. „История и археология“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“ с обща оценка по критериите 9,24 (девет цяло и двадесет и четири стотни).

2. Акредитационният съвет констатира, че ЮЗУ „Неофит Рилски“ е изпълнил препоръки №1 и №2, не изпълнява препоръка №3 и изпълнява препоръка №4, формулирани в решението на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 19.06.2019 г. (протокол №10) за даване на програмна акредитация на професионално направление 2.2. „История и археология“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“, с обща оценка по критериите 9,24 (девет цяло и двадесет и четири стотни). Срок на валидност на акредитацията: 6 (шест години), съгл. чл. 79, ал.1 от ЗВО.

3. ЮЗУ „Неофит Рилски“ да изпълни препоръка №3 до следващата акредитация:

Препоръка №3: Да се увеличи публикационната активност на студентите и работата им по проекти.

Председател на ПК за САНК:

(доц. д-р Гергана Боянова)

**Съгласуван със зам.-председателя
на НАОА по САНК:**

(проф. д. н. к. Мария Шнитер)